

Nunatsinni aatsitassat uran-imik akullit aamma qinggornernik ulorianartunik akullit allat piiarneqalissagaluarpata aatsitassat sinnikuinik mingunnaqisunik nunatsinni eqqaaveqartinneqarsinnaanerisa inerteqqutaalersinnissaat siunertaralugu Naalackersuisut suliniuteqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Aatsitassat sinnikui qinggornillit aammalu aningaasaq aporfiusariaqanngillat nunami minguitsumi najugaqarnitsinnik kissaateqarutta. Nunami puinnarluta kuummi imersinnaarusuppugut. Nunami puinnarluta paarnanik nuniassinnaarusuppugut. Nunami maani uumassusillit allat inooqatigerusuppavut mianeralugit. Nunatta inuisalu naleqartitaat anersaaralugu inoorusuppugut. Kultureraarput, kinaassuseraarput, nunami minguisseq saligaatsuutitsinerlu inuiaat kalaallit ilisarnaatigaarput. Aningaasaq nungoqqittussaavoq aamma uteqqittussaavoq, nunarpulli eriaqgissavarput allamimmi taartissaqanngilaq.

Aallartippallaartinnanga oqaatigilara tamanit qularutissaanngitsumik naluneqanngimmat Inuit Ataqatigiit nunatsinni aatsitassarsiornermut akerliunnginnatta naak partiit allat allatut oqariartortinniartaraluaatigut. Aatsitassarsiornermi akueraarput. Inerisassavarput. Pingaarnerpaatulli isigaarput innuttaasut ataatsimoorfigisinnaasaat aallaavigalugit nunatsinni inerisaasoqartassasoq.

Tamatta nalunngilarput uranisiorneq qinggornernillu ulorianartunik allanik aatsitassarsiorneq, aatsitassarsiornermut allanut nalinginnaanerusunut assersuunneqarsinnaanngitsoq. Uranip aatsitassallu allat qinggornernik ulorianartunik akullit peqqissutsimut innarleerujussuarsinnaapput, piiarneqarnerminni aammalu atorineqarnerminni tamani. Aallaqqaataaniilli aatsitassanik tamakkuninnga iluaquteqarniarneq naggatissaa tikillugu eqqagassarpassuarnik pilersitsiviusarpoq, kinguaariippassuarnut tullernut ukiuni tusindtilinni isumagineqartussanik. Piaaffiusumiit sinnikorineqalersussat, soorlu Kuannersuarni eqqarneqartussat, tatsimut naqqa betonimik illersuuserneqarsimasumut iginneqartussaapput taakkulu ukiorparujussuarni kinguaariaannit nakkutigineqalertussaapput. Kukkusooqassagaluarpat imaluunniit eqqavigineqartumiit seerisoqalissagaluarpat pinngortitaq innarlerneqarujussuarsinnaavoq aqqinneqarsinnaanngitsumik. Tamannalu illersorneqarsinnaanngilaq.

Naalackersuisut siunnersuuteqartumut akissuteqarnerminni uran qinggornernillu ulorianartut allat sinnikorpassui isumannaatsumik inissinneqarsinnaanerat oqariartuutigaat. Kinguninnguali Naalackersuisut siunnersuuteqartumut itigartitsinerminnut tunngavilersuutaasa ilagaat uranisiornermit sinnikorineqartorpasuit nunat allat tigusinissartik nammineq kajumiginaviannigikkaat aammalu akilerneqaaqqaartigatik taamaaliorunnaanngitsut. Ilaa soormita? Akissutissatuaq ataasiuvoq: Urani qinggornernillu ulorianartunik akullit ulorianarmata!

Inuit Ataqatigiinni isumaqarpugut nunarput uranip nukissiuutigineqarneranut, sakkussiornermut allatigulluunniit uranimik pilersuisooqataalersinneqassanngitsoq. Nunarsuatsinni urani qinggornernillu ulorianartunik akullit allat kaaviiartinneqartut naammaqaat, taamatullu niuernermut uagut akuusariaqanngilagut.

Ulorianartorsioritsinermi taamaattoq nunatta peqataaffigisariaqanngilaa. Pineqartut tassaapput isumannaatsuunissaq, peqqissuseq avatangiisivullu. Inuimmi inuunerat pineqarpoq minnerunngitsumillu kinguaatta siunissaat pineqarpoq.

Ukiuni kingullerni nunatsinni uranisiornissamat matu ikersineqarpoq innuttaasut ilisimasaasa amigarallarnerini, matulu ikersereersimasoq nalunngilarput tulliani uranisorumasunit suneqarusunnersoq. Ila sunaana taamak tuavisaarunneqartigisoq?

Qinngornernimmi ulorianartunik attueqqusinngilluinnarnerup atorunnaarsinnissaanik aaliangersimaneq nalunngilarput tunngavimmigut sumut sammitinneqarnersoq. Nunatsinni ilisimaneqartuni uraneqarfiit annersaat Kuannersuarniippoq. Attueqqusinngilluinnarnermillu atorunnaarsitsinerup periarfissaqalersinnikuuaa, inoqarfinnut qanittumi aammalu inuussutissarsiorfiit qiteqarfiini uranisiornermik ingerlatsisoqalersinnaanera. Inuussutissarsiuutit siuaatta pikkoriffigalugit namminneq ineriartortissimasaat kalluarneqarataannangussapput aamma suliffeqarfiit inuussutissarsiorortatsinnut attuumassuteqartut eqqornerlunneqarataannaapput. Illoqarfiit aatsitassarsiuulerfiginiakkat qanittuaniittut nalinginnaassumik najugaqarfigineqarsinnaajunnaassapput.

Inuit Ataqtigiiit isumaqarput nunatsinni aalajangersaanerit ilusilersorneqartariaqartut inuiaqtigiinni pingaartitavut aallaavigalugit. Imminummi tunulliugata avataaneersut uteriiserpasillutik aatsitassanut aalajangersimasunut piumanerannut nakkaanartariaqanngilagut. Matu ikersineqarsimasoq matussallugu suli periarfissaqarpugut. Inuit Ataqtigiiit taamaaliornissamat qunuginngilagut. Innuttaasut maanilu nunami inuusaaserput naleqartitagullu aningaasamiit pingarnerutippagut aammami mingunnaanginneroqisunik allarpassuarnik periarfissaqarluarpugut.

Nunatsinni uranimik allanillu qinngornernik ulorianartunik akulinnik paaasoqarlunilu nunanut allanut tuniniaasoqassava?

Uagut naameerpugut. Aamma ilissi naameernissamat pisinnaatitaaffeqarput. Illit naameernissamat pisinnaatitaaffeqarputit. Suli kingusinaanngilagut.

Siunissarpummi pineqarpoq, meeqqatta siunissaat pineqarpoq. Nunatut inuiaqtigiittullu naleqartitaqarnerput, pissusilersuuteqarnerput nalunngiqatiginnissuseqarnerpullu kinguaatsinnut kingornutassiissutissarput pineqarpoq. Nammatassanik artornarluinnartunik kingornutassittariaqanngilagut. Uranip nunatta aningaasaqarnera annaannaviannngilaa. Killormulli uranisiorneq avammullu tuniniaaneq minnerunngitsumillu uranisiornermiit eqqagassarpasuit nunatsinni annertoorsuarnik kinguneqartitsisussaapput. Taamaammat siunnersuuteqartoq tamakkiisumik taperserparput. Nunarput allamiunit iluanaarniapiluttunit uranikoofiuksanngilaq. Inuimmi manna nunagaat piguassavaallu qaqugumut.